

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כ"א בניסן - שביעי של פסח תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - מ"ט

1. גט פשוט, עדיו חותמים בתוכו, וגט מקושר שעושים לכהן שלא ימהר לגרש - עדיו מאחוריו. כיצד הדין כששינה?
 - א. שינוי במקום החתימה - תנא קמא - פשוט שכתבו עדיו מאחוריו, ומקושר שכתבו עדיו מתוכו - שניהם פסולים. ר' חנינא בן גמליאל - מקושר שכתבו עדיו מתוכו - כשר, כיון שיכול לעשותו פשוט.
 - ב. עוד ביאר רב אשי - במקום שכולם נוהגים במקושר והוא עשה פשוט [וכן הפוך] - לכולי עלמא המשלח מקפידו. במקום שנוהגים בין בפשוט בין במקושר, וציווהו על פשוט ועשה מקושר - לת"ק מקפיד, ולרשב"ג רק מראה מקום הוא לא.
2. אלו ג' תנאים מצינו שנוקטים את סברת 'מראה מקום הוא לו'?

ר"ש לעיל. רשב"ג לעיל. וכן ר' אלעזר במשנה 'התקבל לי גיטי ממקום פלוני', וקבל לה ממקום אחר - פסול, ר"א מכשיר. שמראה מקום הוא.
3. עולא: באיזה אופן מודה ר' שמעון שאף שהבעל הטעה לשבח אינה מקודשת?

בשבח יוחסין. והטעם: כיון שאומרת איני מעוניינת בנעל הגדולה למידתי. ונחלק רק בשבח ממון. רב אשי הוכיח כך ממשנתנו שר' שמעון לא חלק על ממזר ונמצא נתין, אף שהוא קל יותר.
4. אלו דוגמאות נוספות הובאו בברייתא על בעל אומר 'על מנת שאני...'?
 - א. על מנת שאני קריינא - כיון שקרא 3 פסוקים בביהכנ"ס - הרי זו מקודשת, ר' יהודה אומר: עד שיקרא ויתרגם אונקלוס. אך לא שיתרגם מדעתו [יותר מאונקלוס] שהרי פסק ר' יהודה: המתרגם פסוק כצורתו - הרי זה בדאי, והמוסיף עליו - הרי זה מחרף ומגדף.
 - ב. בעל קורא אני - עד שיקרא תורה נביאים כתובים בדקדוק.
 - ג. על מנת שאני שונה - חזקיה: הלכות למשה מסיני, ר' יוחנן: מדרש תורה.
 - ד. שאני תנא - הילכתא ספרא וסיפרי ותוספתא.
 - ה. שאני תלמיד - אין אומרים כשמעון בן עזאי וכשמעון בן זומא, אלא כל ששואלין אותו בכ"מ דבר אחד בלימודו ואומר, ואפילו במסכתא דכלה.
 - ו. על מנת שאני חכם - אין אומרים כחכמי יבנה, כר' עקיבא וחביריו, אלא כל ששואלים אותו דבר חכמה בכל מקום ואומרה.
 - ז. על מנת שאני גבור - אין אומרים כאבנר בן נר וכיואב בן צרויה, אלא כל שחביריו מתיראים ממנו מפני גבורתו.
 - ח. על מנת שאני עשיר - אין אומרים כרבי אלעזר בן חרסום וכרבי אלעזר בן עזריה, אלא כל שבני עירו מכבדים אותו מפני עושרו.
 - ט. על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור - מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו.
 - י. על מנת שאני רשע, אפילו צדיק גמור - מקודשת, שמא הרהר דבר עבודת כוכבים בדעתו.
5. בגמרא הובא על כמה דברים שעשרה קבים מהם ירדו לעולם תשעה נטלו חלק והשאר לכל העולם. אלו הם הדברים ומי הם שנטלו התשעה?

חכמה - תשעה נטלה ארץ ישראל, יופי - תשעה נטלה ירושלים, עשירות - תשעה נטלו רומיים קדמונים. עניות - בבבל, גסות הרוח - עילם, אמנם דייקו מהפסוקים שמתחילה ירדה הגסות לבבל ולא קבעה מקומה שם אלא השתרבבה לעילם. וכן ביארו שעניות שיש בבבל היא בתורה.

גבורה - פרסיים. כנים - מדי. כשפים - מצרים. נגעים - חזירים. זנות - ערביא. עזות - מישן. שיחה - נשים. שכרות - כושים. שינה - עבדים.
6. משנה - אלו אופנים נוספים במשנתנו על בעל שהטעה?

ע"מ שאני כהן ונמצא לוי, לוי ונמצא כהן, נתין ונמצא ממזר, ממזר ונמצא נתין, בן עיר ונמצא בן כרך, בן כרך ונמצא בן עיר, על מנת שביתי קרוב למרחץ ונמצא רחוק, רחוק ונמצא קרוב, על מנת שיש לו בת או שפחה מגודלת ואין לו, או על מנת שאין לו ויש לו, על מנת שאין לו בנין ויש לו, או על מנת שיש לו ואין לו, ובכולם אף על פי שאמרה בלבי היה להתקדש לו, אעפ"כ אינה מקודשת. וכן היא שהטעתו.